

နဖိဆဲးအတၢ်ဆဲးကသံၣ်ဒီသဒၢအခိၣ်ထံးတဘျီ- တၢ်လၢနကဘၣ်သ့ၣ်ညါမ့ၢ်မနုၤလဲၣ်.

တၢ်ပၢ်ဖျါကသံၣ်ဆဲးဒီသဒၢတၢ်ဆါအဂ့ၢ်အကျိၤလၢစ့ၣ်ပုၤဒီးကိၣ်အကတဖၣ်ဆါမနုၤလီၤ.

ကျိၤ www.immunize.org/vis

Hojas de información sobre vacunas están disponibles en español y en muchos otros idiomas. Visite www.immunize.org/vis

ကသံၣ်ဆဲးဒီသဒၢတၢ်ဆါဖဲလံာ်ပၢ်ဖျါတဘျီအံၤအပူၤဖျါလီၤကလၢတၢ်ဟ့ၣ်လီၤဝဲတဆၢကတီၢ်ဖိဖိသံၣ်ဆဲးဒီသဒၢခါအကတီၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်မၤလီၤဆိဝဲဒၣ်တၢ်ပၢ်ဖျါကသံၣ်ဆဲးဒီသဒၢတၢ်ဆါအဂ့ၢ်အကျိၤလၢကသံၣ်ဆဲးဒီသဒၢအကတဖၣ်အဂီၢ်လၢတၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်ညါန့ၣ်စ့ၢ်ကိးဝဲလၢဖိသံၣ်နီၣ်ဒိၣ်တဖၣ်အဂီၢ် (သမ့ၢ်ဖိ, ခၢ်ချံထီၣ်တၢ်ဆါ, ကွၢ်မနံၣ်သမ့ၢ်ဖိတကလုာ်, တၢ်ထီၣ်ထါ, တၢ်ဆါယၢ်တကလုာ်လၢအဘၣ်ကံၤဖိသံၣ်, တိးကွၢ်တၢ်ဆါ, ဒီးသ့ၣ်တၢ်ဆါအပတီၢ် A)

နဖိဒီးန့ၣ်ဝဲဒၣ်ကသံၣ်ဆဲးဒီသဒၢတၢ်ဆါသ့ၣ်တဖၣ်ဖဲတန့ၢ်အံၤ-

DTaP

Hib

သ့ၣ်တၢ်ဆါ B

PCV

တၢ်ဆါလီၤဘျူ (Polio)

(ကသံၣ်သရၣ်- မၤနီၣ်လီၤတလၢဒၢတဖၣ်လၢအကြၢးအဘၣ်တက့ၢ်.)

1. ဘၣ်မနုၤယိဘၣ်ဆဲးကသံၣ်ဒီသဒၢတၢ်ဆါလဲၣ်.

ကသံၣ်ဆဲးဒီသဒၢတဖၣ်ကြိဆါဝဲဒၣ်တၢ်ဆါတဖၣ်သ့ၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဆဲးကသံၣ်ဒီသဒၢဖိသံၣ်ခါကတီၢ်မ့ၢ်တၢ်ဆါအဂ့ၢ်ဒိၣ်မ့ၢ်လၢအဟ့ၣ်ထီၣ်စၢၤနီၣ်ခိၣ်ကြိဆါတၢ်ဆါတချးဒီးဖဲဖိသံၣ်တဖၣ်ဘၣ်သၢကိးဒီးတၢ်ဆါလၢအလီၤဘၣ်ယိဝဲလၢအသးသမ့ၢ်ဂီၢ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

ကိၣ်ယုာ်ဘိညး, ခၢ်အုၣ်တၢ်ဆါ, ဒီးတၢ်ကူးဖးထီၣ်တၢ်ဆါ (DTaP)

- **Diphtheria (D) (ကိၣ်ယုာ်ဘိညးတၢ်ဆါ)** ဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်ကသါကိးဝဲ, သးဖျါၣ်မၤတၢ်တဘၣ်လီၤဘၣ်စး, တၢ်လီၤဘျူ, မ့တမ့ၢ် တၢ်သံသ့န့ၣ်လီၤ.
- **Tetanus (T) (ခၢ်အုၣ်တၢ်တၢ်ဆါ)** ဒုးအိၣ်ထီၣ်ယုာ်ညၣ်ထူၣ်ပျါဖျါခါဒီးဆါဝဲန့ၣ်လီၤ. ခၢ်အုၣ်တၢ်တၢ်ဆါဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်ဆါအုၣ်အိၣ်ချ့အတၢ်ကိၣ်တဲနးနးကလဲသ့ဝဲ, ယုာ်ဒီးတၢ်ဆါထီၣ်ကိၣ်ပူၤတန့ၢ်, တၢ်ယုာ်န့ၣ်လီၤတၢ်ကိးဒီးတၢ်သါကိးဝဲ, မ့တမ့ၢ် တၢ်သံသ့ဒုၣ်လဲၣ်န့ၣ်လီၤ.
- **Pertussis (aP) (တၢ်ကူးဖးထီၣ်တၢ်ဆါ),** တၢ်သ့ၣ်ညါစ့ၢ်ကိးဝဲဒ်အမ့ၢ်, “တၢ်ကူးယုထီ”, ဒုးအိၣ်ထီၣ်ဝဲဒၣ်တၢ်ကူးတကတၢ်လၢတၢ်ပၤအီၤတန့ၢ်ဒီးမၤကိးဝဲဒၣ်တၢ်ကသါ, တၢ်အိၣ်တၢ် မ့တမ့ၢ် အီၤတန့ၣ်လီၤ. တၢ်ကူးဖးထီၣ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်သ့ဝဲ, လီၤဆိဒုၣ်တၢ်ဖဲဖိသံၣ်ဆဲးဒီသဒၢခါကတီၢ်, လၢအဒုးကဲထီၣ်ပသိၣ်ညး, တၢ်ထီၣ်, ခိၣ်န့ၣ်ဘၣ်ဒိ, မ့တမ့ၢ် သံသ့န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဆူးတၢ်ဆါယၢ်လၢဘၣ်ကံၤဖိသံၣ်တကလုာ် (Hib) (Haemophilus influenzae type b) တၢ်ဆါ

Haemophilus influenzae type b ဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်ဘၣ်ကံၤတၢ်ဆါအယၢ်လၢအလီၤဆိလီၤသးအါကလုာ်န့ၣ်လီၤ. Hib တၢ်ဆါယၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်ဆူးတၢ်ဆါလၢအတနးကဲၣ်ဆိ, ဒ်အမ့ၢ်န့ၢ်ဘၣ်ကံၤတၢ်ဆါယၢ်မ့တမ့ၢ် ကလံၤကျိၤညး, မ့တမ့ၢ် ဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်ဆါလၢအနးနးကလဲၣ်သ့ဝဲဒ်အမ့ၢ်တၢ်ဘၣ်ကံၤတၢ်ဆါယၢ်ဖဲသ့ၣ်ကျိၤန့ၣ်လီၤ. Hib တၢ်ဆါအယၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်စ့ၢ်ကိးပသိၣ်တၢ်ခုၣ်ဘၣ်, ကိၣ်ယုာ်ဘိညးနးနးကလဲၣ်ဒီးဒုးကဲထီၣ်တၢ်ကသါကိးဝဲ, ဒီးတၢ်ဘၣ်ကံၤတၢ်ဆါယၢ်ဖဲသ့ၣ်ကျိၤ, စုဆါခိၣ်ဆါ, ယံ, ဒီးသးဖျါၣ်အသလီၤအကျိၤန့ၣ်လီၤ. Hib တၢ်ဘၣ်ကံၤတၢ်ဆါယၢ်နးနးကလဲၣ်, တၢ်ကိးစ့ၢ်ကိးလၢ, “Hib တၢ်ဆူးတၢ်ဆါလၢအဂ့ၢ်လီၤသးချ့သးဒီး” လိၣ်ဘၣ်တၢ်ကူၤစါယါဘျီသးဖဲတၢ်ဆါဟံၣ်ဒီးတဘျီတခိၣ်တၢ်ဆါအံၤဒုးကဲထီၣ်တၢ်သံတၢ်ပုၤသ့ၣ်န့ၣ်လီၤ.

သ့ၣ်ညးတၢ်ဆါ B

သ့ၣ်ညးတၢ်ဆါ B မ့ၢ်ဝဲသ့ၣ်တၢ်ဆါလၢအဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်ဆူးတၢ်ဆါလၢအတနးကဲၣ်ဆိလၢအယၢ်ဝဲဒၣ်စ့ၢ်ကိးန့ၣ်, မ့တမ့ၢ် ဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်လီၤဘၣ်ယိၣ်လၢတၢ်အိၣ်မ့ၢ်ကတီၢ်အဂီၢ်သ့ဝဲန့ၣ်လီၤ. တၢ်လၢအဒုးအိၣ်ထီၣ်သ့ၣ်ဘၣ်ကံၤတၢ်ဆါယၢ်အပတီၢ် B မ့ၢ်ဝဲကတီၢ်ဖုၣ်တၢ်ဆါလၢအဒုးကဲထီၣ်တၢ်လီၤကိၣ်, တၢ်လီၤဘျးလီၤတီၤ, အိၣ်အီတဝံၣ်, သးကလဲၤ, ဘျိး, ကဲတၢ်ဆါဘီ (ဖဲးဘၣ် မ့တမ့ၢ် ဖဲၣ်ချံထီၣ်ဘီ, ဆံၣ်ဒု, အုၣ်လဲၣ်ယး), ဒီးအထူၣ်ပျါ, စုဆါခိၣ်ဆါ, ဒီးအဟၢဖါဆါန့ၣ်လီၤ. သ့ၣ်ညးတၢ်ဆါ B လၢအမၤသးယံၣ်ယံၣ်ထါထါမ့ၢ်ဝဲတၢ်ဆါလၢကတီၢ်ယံၣ်လၢအကဲထီၣ်သးဖဲသ့ၣ်တၢ်ဆါအယၢ်အိၣ်ဒီးဝဲဖဲပူၤတကၤအနီၣ်ခိၣ်ပုၤအပူၤန့ၣ်လီၤ. အါတက့ၢ်ပုၤလၢအသ့ၣ်တၢ်ဆါနးဒိၣ်ထီၣ်ယံၣ်ယံၣ်ထါထါအတၢ်ဆါပနီၣ်တဖၣ်တအိၣ်ဖျါဘၣ်, ဘၣ်ဆၣ်မ့ၢ်တၢ်ဆါလၢအနးဒိၣ်မးဒီးမၤပၤဂီၢ်သ့ၣ် (cirrhosis), သ့ၣ်ခဲစၢ်, ဒီးသံသ့ဒုၣ်လဲၣ်န့ၣ်လီၤ.

ပသိၣ်ညးတၢ်ဆါ (PCV)

ပသိၣ်ညးတၢ်ဆါ အခိပညိမ့ၢ်ဝဲတၢ်ဆူးတၢ်ဆါတမံၤလၢလၢအဒုးအိၣ်ထီၣ်ပသိၣ်ညးတၢ်ဆါအယုးအယၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဆါယၢ်တဖၣ်အံၤဒုးကဲထီၣ်တၢ်ဆူးတၢ်ဆါတဘျီကလုာ်, ပၣ်ယုာ်ဒီးပသိၣ်ညးတၢ်ဆါ, လၢအမ့ၢ်ဝဲပသိၣ်ဘၣ်ကံၤတၢ်ဆါယၢ်န့ၣ်လီၤ. လၢပသိၣ်ညးတၢ်ဆါအမဲၣ်ညါ, တၢ်ဘၣ်ကံၤပသိၣ်တၢ်ဆါအယၢ်ဒုးကဲထီၣ်စ့ၢ်ကိးန့ၢ်ဘၣ်ကံၤတၢ်ဆါယၢ်, နါဒုဘၣ်ကံၤတၢ်ဆါယၢ်, ခိၣ်န့ၣ်သလီၤညးသ့စ့ၢ်ကိး (ခိၣ်န့ၣ်သလီၤအညၣ်ယဲၤဖဲဘၣ်ကံၤတၢ်ဆါယၢ်ဒီးပျိၣ်ယံၣ်ညး), ဒီးသ့ၣ်ဂံၢ်စါတၢ်ဆါ (သ့ၣ်ဘၣ်ကံၤတၢ်ဆါယၢ်) န့ၣ်လီၤ. အါတက့ၢ်ပသိၣ်ဘၣ်ကံၤတၢ်ဆါယၢ်မ့ၢ်တၢ်ဆါတဆဲးတက့ၢ်န့ၣ်လီၤ. ဒ်လဲၣ်ဂ့ၤ, တၢ်ဆါတနီၤနီၤဒုးကဲထီၣ်တၢ်ကိတဲၤလၢကတီၢ်ယံၣ်, ဒ်အမ့ၢ်ခိၣ်န့ၣ်လီၤဂီၤ မ့တမ့ၢ် တနၢ်ဟူတၢ်န့ၣ်လီၤ. ခိၣ်န့ၣ်သလီၤညး, သ့ၣ်ဂံၢ်စါတၢ်ဆါ, ဒီးပသိၣ်ညးတၢ်ဆါမၤသံတၢ်သ့စ့ၢ်ကိးန့ၣ်လီၤ.

U.S. Department of Health and Human Services
Centers for Disease Control and Prevention

တၢ်ဆါလီၤဘျူ (Polio)

Polio (မ့တမ့ၢ် ပိၣ်လံာ်အိၣ်တၢ်ဆါ) ၵးအိၣ်ထီၣ်နီၢ်ခိၣ်က့ၢ်ဂီၤတလၢပုၤဒီး လီၤဘၣ်ယိၣ်ဝဲလၢတၢ်ဆိၣ်မူအဂီၢ်ခိၣ်ပိၣ်လံာ်အိၣ်တၢ်ဆါအယၢ်, လၢ အမၤဘၣ်ဒိဝဲပုၤအပျီၢ်ယံးဒီးဒုးကဲထီၣ်တၢ်သံတခီပၤတၢ်ဆါသ့ဝဲန့ၣ်လီၤ. အါ တက့ၢ်ပုၤလၢအဘၣ်ကိၣ်ပိၣ်လံာ်အိၣ်တၢ်ဆါယၢ်အတၢ်ဆါပနီၣ်တဖၣ် ဘၣ်, ဒီးကိၣ်ညါထီၣ်က့ၢ်ဝဲလၢတအိၣ်ဒီးတၢ်ဆါလၢအပိၣ်ထွဲထီၣ်တဖၣ် န့ၣ်လီၤ. ပုၤလၢအဘၣ်သၢကိၣ်ဒီးပိၣ်လံာ်အိၣ်တၢ်ဆါယၢ်တနီၤနီၤကတူၢ် ဘၣ်ဝဲလၢအကိၣ်ယုၢ်ဆါ, တၢ်ကိၣ်ထီၣ်, တၢ်ဘျးတၢ်တီၤ, သးကလဲၤ, ခိၣ်ဆါ, မ့တမ့ၢ် ဟၢဖၢဆါ, ဒီးအါတက့ၢ်ပုၤလၢအိၣ်ဒီးတၢ်ဆါပနီၣ်တဖၣ်အံၤ ကဘျါက့ၢ်ဝဲလၢတအိၣ်ဒီးတၢ်ဆါပိၣ်ထွဲထီၣ်အဂၤတဖၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤစၢၤကိၣ်ဂၤအတၢ်ဆါပနီၣ်တဖၣ်ကနးဒိၣ်ထီၣ်ဒ်တၢ်အုၣ်ထူး (တူၢ်ဘၣ် ဝဲလၢထးဆဲးဘၣ်အိၣ်ဝဲအိၣ်လီၤ), ခိၣ်န့ၣ်သလိၣ်ညး (ပျီၢ်ယံး/ခိၣ်န့ၣ်သလိၣ် ဘၣ်ကိၣ်တၢ်ဆါယၢ်) မ့တမ့ၢ် စု, ခိၣ်, စုခိၣ်ခံပၤလီၤအဂီၢ်စါန့ၣ်လီၤ. တၢ်လီၤဘျူဒုးကဲထီၣ်နီၢ်ခိၣ်က့ၢ်ဂီၤတလၢပုၤဒီးသံသ့န့ၣ်လီၤ.

2. DTaP, Hib, သူၣ်ညးတၢ်ဆါ B, ပသိၣ်ညးတၢ်ဆါဒီး ပိၣ်လံာ်အိၣ်ကသံၣ်ဆဲးဒီးသဒၢတဖၣ်

ဖိသၣ်ဆဲးဒီးဖိသၣ်တဖၣ်အါတက့ၢ်လိၣ်ဘၣ်ဝဲ-

- ကသံၣ်ဆဲးဒီးသဒၢ **diphtheria, tetanus, and acellular pertussis vaccine (DTaP)** 5 ဘျီ
- **Hib** ကသံၣ်ဒီးသဒၢ 3 ဘျီ မ့တမ့ၢ် 4 ဘျီ
- သူၣ်ညးတၢ်ဆါ **B** ကသံၣ်ဒီးသဒၢ 3 ဘျီ
- **pneumococcal conjugate** ကသံၣ်ဒီးသဒၢ 4 ဘျီ (**PCV**)
- **polio** ကသံၣ်ဒီးသဒၢ 4 ဘျီ

ဖိသၣ်တနီၤနီၤကလိၣ်ဘၣ်ဝဲကသံၣ်အဘျီဒ်ညါန့ၣ်အသိးစ့ၢ်န့ၣ် မ့တမ့ၢ် အါန့ၣ်အန့ၣ်လၢတၢ်ဆိၣ်ဒီးတၢ်ဒီးသဒၢအဂ့ၢ်ကတၢ်လၢတၢ်ဆဲးကသံၣ်လၢအ သးန့ၣ်ဒ်ဝဲအဖိခိၣ် မ့တမ့ၢ် တၢ်မၤအသးအဂၤတဖၣ်အဖိခိၣ်န့ၣ်လီၤ.

ဖိသၣ်လၢအနီၢ်ဒိၣ်, လိၣ်ဘိထီၣ်သိ, ဒီးဒိၣ်တုၣ်ခိၣ်ပုၤတဖၣ်လၢအအိၣ်ဒီး တၢ်ဆိၣ်ဆူၣ်ဆိၣ်ချူအတၢ်ဆိၣ်သးတနီၤနီၤ မ့တမ့ၢ် တၢ်မၤသးနီၢ်နီၢ်လၢအ လီၤဘၣ်ယိၣ်တဖၣ် မ့တမ့ၢ် ပုၤလၢအတဆဲးဘၣ်ဆိကသံၣ်ဒီးသဒၢပဲအပူၤ ကွံၣ်တၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်ဝဲလၢအကဆဲးဝဲဒၣ်ကသံၣ်ဆဲးဒီးသဒၢတနီၤနီၤအံၤအစ့ၢ်က တၢ် 1 ဘျီ မ့တမ့ၢ် အါဘျီန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဆဲးဝဲဒၣ်ကသံၣ်ဒီးသဒၢတဖၣ်အံၤဒ်အမ့ၢ်ကသံၣ်ဆဲးဒီးသဒၢတခါ မ့တမ့ၢ် တၢ်ပၢ်ဖိၣ်ယုၣ်ဝဲ (ကသံၣ်ဆဲးဒီးသဒၢအကလုာ်လၢတၢ်ပၢ်ဖိၣ်ယုၣ်ဝဲအါန့ၣ်ဒီး တခါဝဲတၢ်ဆဲးအါတဘျီအဂီၢ်) န့ၣ်လီၤ.

3. တဲသကိးဒီးကသံၣ်သရၣ်လၢအကူၢ်စါကွၢ်ထွဲန တၢ်ဆိၣ်ဆူၣ်ဆိၣ်ချူ

တဲဘၣ်နကသံၣ်သရၣ်လၢအဟ့ၣ်နၤကသံၣ်ဆဲးဒီးသဒၢဝဲလၢနဖိဆဲးဘၣ် ဝဲဒၣ်မ့ၢ်ဝဲအခါ-

လၢကသံၣ်ဒီးသဒၢတၢ်ဆါခဲလၢအဂီၢ်-

- အိၣ်ဒီးတၢ်တဖိးလိၣ်ဒီးကသံၣ်ဆဲးကသံၣ်ဒီးသဒၢအကတၢ်တဘျီဝဲအလီၢ် ခံ, မ့တမ့ၢ် အိၣ်ဒီးတၢ်တဖိးလိၣ်ဒီးအီၤနးနးကလဲၣ်, ဒီးလီၤပျံၤလီၤဘၣ်ယိၣ် လၢသးသမူအဂီၢ်

လၢ **DTaP** အဂီၢ်-

- အိၣ်ဒီးတၢ်တဖိးလိၣ်ဒီးကသံၣ်ဆဲးကသံၣ်ဒီးသဒၢပူၤကွံၣ်ဘျီတဖၣ်လၢအ ကြိဆါစၢၤကိၣ်ယုၢ်ဘိညး, ခၣ်အုၣ်တၢ်, ဒီးတၢ်ကူးဖးထီၣ်တၢ်ဆါဝဲအလီၢ်ခ
- အိၣ်ဒီးတၢ်သးသပုၤ, တၢ်သးပၢ်ထီၣ်အပတီၢ်လီၤစ့ၢ်, မ့တမ့ၢ် တၢ်ထီၣ်အီၤလၢ အဆၢကတီၢ်ယံာ်ဝဲ 7 သီဖဲအဆဲးဝဲဒၣ် **pertussis vaccine (DTP မ့တမ့ၢ် DTaP)** ဝဲအပူၤကွံၣ်ဝဲအလီၢ်ခ
- အိၣ်ဒီးတၢ်ထီၣ်တၢ်ဆါ မ့တမ့ၢ် နၢၢ်ဘိတၢ်ဆိလီၤသးကျိၤကျဲအတၢ်ကိတၢ်ခဲအဂၤ တဖၣ်
- အိၣ်စ့ၢ်ကိးဒီး **Guillain-Barré syndrome** (တၢ်ကိးစ့ၢ်ကိးဝဲလၢ “GBS”)
- အိၣ်ဒီးတၢ်ဆါအီၤ မ့တမ့ၢ် တၢ်ညးထီၣ်နးနးကလဲၣ်ဖဲအဆဲးဝဲဒၣ်ကသံၣ်ဒီး သဒၢ **diphtheria** မ့တမ့ၢ် **tetanus** တၢ်ဆါဝဲအလီၢ်ခ

လၢ **PCV** အဂီၢ်-

- အိၣ်ဒီးတၢ်တဘၣ်လိၣ်ဒီးအီၤဖဲအဆဲးဝဲဒၣ်ကသံၣ်ဒီးသဒၢ **pneumococcal conjugate** တၢ်ဆါ (**PCV13, PCV15, PCV20,** မ့တမ့ၢ် **pneumococcal conjugate** ကသံၣ်ဒီးသဒၢလၢတၢ်သ့ၣ်ညါဝဲ ဒ်အမ့ၢ် **PCV7**), မ့တမ့ၢ် ကသံၣ်တမံၤလၢလၢအပၣ်ပုၤဒီး **diphtheriatoxid** (အဒိ, **DTaP**)

လၢတၢ်ဆိၣ်သးတနီၤနီၤအပူၤ, ကသံၣ်သရၣ်လၢအကူၢ်စါကွၢ်ထွဲနဖိအတၢ်ဆိၣ် ဆူၣ်ဆိၣ်ချူကဆၢတၢ်သးယံၤထီၣ်ဝဲဒၣ်တၢ်ဆဲးကသံၣ်ဒီးသဒၢအဆၢကတီၢ်တုၤ လီၤလၢအထံၣ်လိၣ်မၤကွၢ်အီၤအူၣ်ညါတဘျီန့ၣ်လီၤ.

ဖိသၣ်လၢအိၣ်ဒီးတၢ်ဆူၣ်တၢ်ဆါတဆဲးတက့ၢ်ဒ်အမ့ၢ်တၢ်စ့ၢ်ဘၣ်, ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ် ဆဲးကသံၣ်ဒီးသဒၢတၢ်ဆါသ့န့ၣ်လီၤ. ဖိသၣ်လၢအိၣ်ဒီးတၢ်ဆူၣ်တၢ်ဆါဖဲအကြါး မ့တမ့ၢ် နးနးကလဲၣ်ကဘၣ်အိၣ်ဒီးဝဲတုၤလီၤလၢအကိၣ်ညါထီၣ်ဂ့ၢ်ဒီးဆဲးက သံၣ်ဒီးသဒၢသုတစုန့ၣ်လီၤ.

နဖိအကသံၣ်သရၣ်ဒုးသ့ၣ်ညါအါထီၣ်နၤတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤသ့ဝဲန့ၣ်လီၤ.

4. ကသံဉ်ဆဲးဒီသဒါအတၢ်ဒိဘၣ်အတၢ်လီၤဘၣ်ယိၣ်တဖၣ်

လၢကသံဉ်ဆဲးဒီသဒါအတၢ်ဆါခဲလၢအဂီၢ်-

- တၢ်ဆါနးမး, တၢ်ထီၣ်ဂီၤ, တၢ်ညိးထီၣ်, တၢ်ကီၢ်လူး, တၢ်ဆါ မ့တမ့ၢ် ကဖိထီၣ်ဖဲတၢ်ဆဲးကသံဉ်အလီၢ်ကထီၣ်သးသ့ဝဲဖဲတၢ်ဆဲးကသံဉ်ဒီသဒါဝဲအလီၢ်ခဲန့ၣ်လီၤ.

လၢ **DTaP, Hib, သူၣ်ညိးတၢ်ဆါ B, ဒီး PCV** ကသံဉ်ဆဲးဒီသဒါအဂီၢ်-

- တၢ်ကီၢ်ထီၣ်ဖဲတၢ်ဆဲးကသံဉ်ဒီသဒါဝဲအလီၢ်ခဲန့ၣ်လီၤ.

လၢ **DTaP** ကသံဉ်ဒီသဒါအဂီၢ်-

- တၢ်တူၢ်ဘၣ်တၢ်သးစံၣ်ဘီ, တၢ်ဘုးသး, တၢ်တဆဲးဒီးအိၣ်တၢ်, ဒီးတၢ်ဘုးကထီၣ်သးတဘျီတခါခိၣ်ဖဲတၢ်ဆဲး **DTaP** ကသံဉ်ဆဲးဒီသဒါဝဲအလီၢ်ခဲန့ၣ်လီၤ.
- ကသံဉ်အတၢ်ဒိဘၣ်နးဒိၣ်ထီၣ်ဒ်အမ့ၢ်တၢ်ထီၣ်, တၢ်ဟီၣ်တပတုၣ်ဖဲ 3 န့ၣ်ရံၣ်အတီၢ်ပူၤ မ့တမ့ၢ် ဆါန့ၣ်အန့ၣ်, မ့တမ့ၢ် တၢ်ကီၢ်ထီၣ် (အါန့ၣ်ဒီး 105°F) ဖဲ **DTaP** ကသံဉ်ဒီသဒါဝဲအလီၢ်ခဲအါတက့ၢ်ကထီၣ်သးစ့ၤန့ၣ်လီၤ. တကထီၣ်ညိးန့ၣ်ဘၣ်, တၢ်ဆဲးကသံဉ်ဒီသဒါဝဲထွဲထီၣ်လၢတၢ်ညိးထီၣ်ဖဲစု မ့တမ့ၢ် ခိၣ်အလီၤ, လီၤဆိၣ်တၢ်ဖဲဖိသ့ၣ်လၢအနီၢ်ဒိၣ်ထီၣ်တဖၣ်ဖဲအဆဲးကသံဉ်လွံၢ်ဘျီ မ့တမ့ၢ် ယဲၢ်ဘျီအခါန့ၣ်လီၤ.

လၢ **PCV** အဂီၢ်-

- တူၢ်ဘၣ်ဝဲလၢတဆဲးဒီးအိၣ်တၢ်, သးစံၣ်ဘီ (သးအုန့), တၢ်ဘုးသး, ခိၣ်ဆါ, ဒီးတၢ်ဂီၢ်ကံၣ်ဖဲအဆဲး **PCV** ကသံဉ်ဒီသဒါဝဲအလီၢ်ခဲန့ၣ်လီၤ.
- ပူၤဖိသ့ၣ်သးစါတဖၣ်ကအိၣ်ဒီးတၢ်လီၤဘၣ်ယိၣ်အါထီၣ်လၢ တၢ်ထီၣ်တၢ်ဆါ လၢအအိၣ်ထီၣ်ခိၣ်ဖဲလၢတၢ်ကီၢ်ထီၣ် ဖဲတၢ်ဆဲးန့ၣ်မိၣ်ခိၣ်ဓာၣ်(လ) ခိၣ်က့ၢ်ကသံဉ်ဒီသဒါဝဲအလီၢ်ခဲ ဖဲတၢ်မ့ၢ်ဆဲးအါတဘျီယိးဒီး တိးက့ၢ်ကသံဉ်ဒီသဒါလၢအသံတဖၣ်အခါန့ၣ်လီၤ. သံက့ၢ်န့ၣ်ပူၤဟ့ၣ်တၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့တၢ်ကွၢ်ထွဲတၢ်မၤစၢၤ လၢကမၤန့ၣ်အါထီၣ် တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤတက့ၢ်.

ဒ်ကသံဉ်ကသီတမံၤလၢလၢအသိး, တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်အိၣ်စ့ၤဒိၣ်မးလၢ ကသံဉ်ဒီသဒါဒီးအိၣ်ထီၣ် တၢ်တဘၣ်လီၢ်ဒီးသ့ၣ်တၢ်ခိၣ်ဆါလၢအနးတဖၣ်, တၢ်ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးအဂၤလၢအနးတဖၣ်, မ့တမ့ၢ် တၢ်သံတၢ်ပူၤန့ၣ်လီၤ.

Karen translation provided by St. Peter's Health Partners

5. တၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲလၢအနးမ့ၢ်အိၣ်တခါလဲၣ်.

တၢ်တဘၣ်လီၢ်ဒီးသ့ၣ်တၢ်ခိၣ်ဆါ ကထီၣ်သ့ၣ်ပူၤလၢအဆဲးကသံဉ်ဒီသဒါပးထီၣ်လၢ ကသံဉ်ဒါဝဲအလီၢ်ခဲန့ၣ်လီၤ. နမ့ၢ်ထံၣ်ဘၣ် တၢ်တဘၣ်လီၢ်ဒီးသ့ၣ်တၢ်ခိၣ်ဆါလၢအနးတဖၣ် (ဖဲးဘၣ်ထီၣ်ဂီၤ, ဖဲးသ့ၣ်ဒီးကီၢ်ပူၤဘိညိးထီၣ်, ကသါကီၢ်ခဲ, သးဖျါခိၣ်ချ့ချ့, ခိၣ်မူၤန့ၣ်မူၤ မ့တမ့ၢ် ဂံၢ်ဘါဖါ) န့ၣ်, ကိး **9-1-1** ဒီးလဲၤဆူၤပူၤတကၤအံၤဆူၤတၢ်ဆါ ဟံၣ်လၢအဘျးကတၢ်န့ၣ်တက့ၢ်.

လၢတၢ်ဆါပနီၣ်အဂၤတဖၣ်လၢနဘၣ်ယိၣ်တဖၣ် အဂီၢ်, ကိးန့ၣ်ပူၤဟ့ၣ်တၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့တၢ်ကွၢ်ထွဲတၢ်မၤစၢၤန့ၣ်တက့ၢ်.

တၢ်ခိၣ်ဆါလၢအနးတဖၣ်တၢ်ကြၢၢ်းဟံၣ်ဖျါထီၣ်ဆူၣ် ကသံဉ်ဒီသဒါတၢ်ခိၣ်ဆါလၢအနးတၢ်မၤအသးတၢ်ဟံၣ်ဖျါထီၣ်အကျဲသန့ (Vaccine Adverse Event Reporting System - VAERS) န့ၣ်လီၤ. န့ၣ်ပူၤဟ့ၣ်တၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့တၢ်ကွၢ်ထွဲတၢ်မၤစၢၤညိးန့ၣ်ကတီၣ်ဖျါထီၣ်တၢ်ဟံၣ်ဖျါအံၤ, မ့တမ့ၢ် နမ့ၢ်တၢ်အံၤလၢန့ၣ်ကတီၣ်ဒဲးသ့န့ၣ်လီၤ. ကွၢ်ဖဲ **VAERS** ပုၤယဲၤသန့ ဖဲ www.vaers.hhs.gov မ့တမ့ၢ် ကိး 1-800-822-7967 န့ၣ်တက့ၢ်. **VAERS** န့ၣ်မ့ၢ်ထဲလၢတၢ်ဟံၣ်ဖျါထီၣ်ကသံဉ်အတၢ်ခိၣ်ဆါတဖၣ်အဂီၢ်ဒီး, ဒီး **VAERS** ပူၤမၤတၢ်ဖိတဖၣ်တဟ့ၣ်လီၤကသံဉ်ကသီတၢ်ဟ့ၣ်က့ၣ်ဘၣ်.

6. ထံလီၢ်ကီၢ်ပူၤကသံဉ်ဒီသဒါတၢ်ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးတၢ်ဟ့ၣ်စုအိၣ်လိးတၢ်တီၢ်ကျဲၤ (National Vaccine Injury Compensation Program)

ထံလီၢ်ကီၢ်ပူၤကသံဉ်ဒီသဒါတၢ်ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးတၢ်ဟ့ၣ်စုအိၣ်လိးတၢ်တီၢ်ကျဲၤ (VICP) မ့ၢ်ဖဲ ဖဲၣ်ဒေရၢၣ်တၢ်တီၢ်ကျဲၤလၢတၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်အီၤလၢ ကဟ့ၣ်က့ၢ်ပူၤလၢအဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးလၢကသံဉ်ဒီသဒါလီၤလီၤဆိဆိတနီၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်ယုထီၣ်စုလၢအဘၣ်ထွဲဒီးတၢ်ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးလၢတၢ်တဘၣ်လီၢ်ဒီးသ့ၣ် မ့တမ့ၢ် တၢ်သံတၢ်ပူၤ မ့ၢ်လၢတၢ်ဆဲးကသံဉ်ဒီသဒါအယိၣ်န့ၣ် အိၣ်ဒီးတၢ်ဟံၣ်ပနီၣ်တၢ်ဆါကတီၢ်လၢတၢ်တီၢ်ကျဲၤထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်အဂီၢ်, လၢတၢ်ဆါကတီၢ်အစုၤကတၢ်ခဲန့ၣ်န့ၣ်လီၤ. ကွၢ် VICP ပုၤယဲၤသန့ ဖဲ www.hrsa.gov/vaccinecompensation မ့တမ့ၢ် ကိး **1-800-338-2382** လၢကမၤလိၢ်န့ၣ်ပၢၢ်သးဘၣ်ယးဒီး တၢ်တီၢ်ကျဲၤဒီး ဘၣ်ယးဒီး တၢ်တီၢ်ကျဲၤထီၣ်တၢ်ယုထီၣ်စုန့ၣ်တက့ၢ်.

7. ယမၤလိၢ်အါထီၣ်ကသုၣ်လဲၣ်.

- သံက့ၢ် န့ၣ်ပူၤဟ့ၣ်တၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့တၢ်ကွၢ်ထွဲတၢ်မၤစၢၤ.
- ကိးန့ၣ်လီၢ်ကဝီၤ မ့တမ့ၢ် ကီၢ်ဖဲတၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့ဝဲကျိၤ.
- ကွၢ်ဖဲ တၢ်ပၤဆူၤရဲၣ်ကျဲၤတၢ်အိၣ်တၢ်ဆိဒီးကသံဉ်ကသီ (Food and Drug Administration (FDA) ပုၤယဲၤသန့လၢတၢ်ဆဲးကသံဉ်ဒီသဒါဖဲးကး(ခွဲ) အဘိၣ်ဒီးတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤအါထီၣ်ဖဲ www.fda.gov/vaccines-blood-biologics/vaccines.
- ဆဲးကျဲၤတၢ်ပၤဆူၤတၢ်ဆူၤတၢ်ဆါဒီးတၢ်ဒီသဒါဖဲထၢၣ် (Centers for Disease Control and Prevention (CDC) - ကိး **1-800-232-4636 (1-800-CDC-INFO)** မ့တမ့ၢ် - ကွၢ် CDC အပုၤယဲၤသန့ ဖဲ www.cdc.gov/vaccines.